



VRELCI

Leto VII. — Št. 11 (77)

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA

November 1979

29. november 1979

Čimbolj se odmikamo od dogodkov izpred 36 let, ko smo v Jajcu na II. zasedanju AVNOJ sprejeli pomembne sklepe za nadaljnjo skupno usodo vseh narodov Jugoslavije, tem jasneje je, da so takratne odločitve pomenile postavljanje čvrstih temeljev tako za uspešno izpolnjevanje borbenih nalog, za utrjevanje političnih odnosov doma in naše dežele v svetu za uveljavljanje novih pogledov na neobhodne družbene spremembe v pogojih svobode, kakor tudi za dolgoročno povojno urejevanje oblik in pogojev življenja in dela v naši skupnosti.

Ko v letu visoke obletnice govorimo o trdnosti naših temeljev, mislimo s tem na pomembne sestavine našega skupnega življenja, ki nas spremljajo na vsakem koraku. Te so bratstvo in enotnost naših narodov kakor tudi sporazumevanje in dogovarjanje in s tem samoupravljanje in razvijanje delegatskega sistema v vseh oblikah reševanja skupnih problemov. Te sestavine in družbena dogajanja, ki so nas spremljala sleherno uro, sleheren dan, so narekovala številne spremembe, saj je življenje iskalo in prevzemalo nove oblike. To pa je terjalo, da smo prilagajali tudi zakonske predpise, saj le-ti niso več ustrezali doseženi razvojni stopnji. Tako smo v letu 1974 sprejeli najvišji akt Ustavo in le pičli dve leti zatem Zakon o združenem delu, ki ga upravičeno tudi imenujemo »mala delavska ustava.« Z uveljavljanjem ustave, zakona o združenem delu ter z uveljavljanjem sklepov in stališč sprejetih na kongresih Zveze komunistov, kongresih Zveze sindikatov in kongresih Zveze socialistične mladine, ki so bili v preteklem letu, smo na posameznih področjih družbenega življenja dosegli pomembne uspehe. Opredeljene so družbenoekonomske in politične razsežnosti mnogih, še večeraj neresenih vprašanj in na tej podlagi oblikovane rešitve. Takšna naravnost je prispevala, da smo odločneje postavljali na dnevni red vprašanja katera smo doslej zemarjali. Pa ne samo to, da smo jih odločneje in pogosteje postavljali na dnevni red, ampak smo jih tudi

tvorno in življenjsko reševali. Taka vsebina dela pa danes, 36 let po II. zasedanju AVNOJ prispeva, da se vse bolj uveljavlja samoupravno sporazumevanje in delegatsko odločanje, različnost samoupravnih interesov, ki sprošča nove iniciative in pobude delovnih ljudi. V praksi smo že zagotovili najpomembnejše pogoje za samoupravno organiziranost s samoupravnimi skupnostmi naših interesov, zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Te danes niso več le formalna oblika življenja, temveč so to trdne nenadomestljive celice, kjer združujemo interese in želje in jih tudi uresničujemo. S

tem se naš interes vse bolj oblikuje na osnovah družbene lastnine, ki predstavlja splet razmerij medsebojnih pravic in dolžnosti ter odgovornosti v celotnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Na tej podlagi dosegamo vse pomembnejše rezultate gospodarjenja in upravljanja z družbenimi sredstvi.

Prav je, da se ob tem vprašamo: »In kje smo mi, kaj smo dosegli mi delavci Zdravilišča«. Odgovor bi lahko bil zelo širok, vendar je dovolj, da ga strnemo le v nekaj ugotovitvah, ki nam pove, da smo tudi mi v jedru družbenega dogajanja in da tudi mi s poglobljanjem samoupravnih odnosov ter z uspehi

pri gospodarjenju dajemo svoj delež k uresničitvi med vojno sprejetih sklepov.

Že sam uvod v poročilu o opravljenem delu v devetih mesecih 1979 nam to potrjuje, saj vidimo, da smo med drugim opravili v zdravstvu več zdravniških pregledov, fizioterapevtskih postopkov, v gostinstvu dosegli več nočitev in prodali več penzionskih obrokov, pijač, prodali pa smo več mineralne vode, Trimvita in CO₂ kot lani v enakem obdobju. Ti rezultati pa so dobili svojo pravo vrednost še ob ugotovitvi, da smo vse to dosegli z zmanjšanjem lastnih stroškov in z našo večjo produktivnostjo.

In ne nazadnje si moramo priznati, da sledimo vsem družbenim dogajanjem tudi z vprašanji, o katerih bomo odločali na obeh referendumih, ki bosta znova, upam vsaj tako, potrdila našo politično zrelost in našo naravnost, da sledimo gospodarskim in političnim ciljem, zastavljenim, lahko bi rekli, skoraj pred štirimi desetletji. S tem bomo ponovno potrdili, da smo tudi delavci Zdravilišča pomemben člen v življenjskih dogajanjih, ki tvorno sodelujemo v preoblikovanju družbenih in gospodarskih odnosov.

Za zaključek pa iskrene čestitke ob dnevu republike z mislimi velikega člana naše družbe in revolucionarja Edvarda Kardelja:

»Bil je nekoč davno kaos, iz nje ga si stopil TI —

CLOVEK

S svojimi rokami si posegel v prirodo in bilo je

DELO

Vrgel si semena in dvignil mesta, speljal si ceste in ustvaril nas, bila je

KULTURA

Moč tvojega uma je vklesala pot v granitno skalo bodočnosti, ki je Tvoja, kajti bodočnost je

NAPREDEK

Ali eno vedi:

Mi smo zgodovina Tvoje preteklosti, sedanjosti in bodočnosti, Ti si ustvaril nas, mi smo oblikovali Tebe.

Uspeh smo tvojega blestečega UMA, toda svojo voljo imamo, ki se ji pokoriš.

Preustvarjamo DRUŽBO.«

B. Z.



Božidar Jakac — Tako se je rojevala socialistična samoupravna Jugoslavija

Tričetrletje je bilo uspešno

Tako so ugotovili delavci na zborih konec oktobra letos, ko so obravnavali rezultate gospodarjenja za čas od januarja do septembra 1979.

Ob nekaj boljši gospodarnosti bi lahko še znatno povečali sredstva za osebne dohodke in poslovne sklade. Našim kupcem, to je gostom in potrošnikom mineralne vode, še marsikatero željo nismo izpolnili. Naročena popravila na napravah se opravljajo z zamudo. Ni nadomestnih delov pa še marsičesar.

Delavci bomo prejeli še en osebni dohodek v znesku za en dober mesec. Poprečni OD za 1. 1979 se bo povzpel precej nad 6.000 din.

POGOJI IN OBSEG POSLOVANJA

Za tekoče leto smo planirali enak obseg poslovanja kot lani, ker se kapacitete v nobeni dejavnosti niso povečale. Zaradi obnove treh hotelov so bile možnosti za nočitve celo manjše. V desetih mesecih smo dosegli:

249.388	nočitev — presegli lanske za	+ 3%
29.714	zdravniških pregledov	+ 5%
191.349	postopkov fizioterapije	+ 5%
227.850	litrov prodanih pijač v gostinstvu	+ 2%
24.119.147	prodanih steklenic mineralne vode	+ 3%
3.663.460	prodanih steklenic TRIMVIT	+ 25%
2.003.794	kg prodanega plina CO ₂	+ 8%

kar ob danih tržnih razmerah lahko ocenimo kot uspeh. Še posebej, če porast primerjamo s porabljenim delovnim časom, ki je večji le za 3%, in sicer v zdravstvu 3%, v gostinstvu 4%, v polnilnici 2%, v komerciali 16%. V ostalih sektorjih skupnih služb in v vzdrževalni dejavnosti pa je enak lanskemu.

V tekočem letu imamo za 6% manj odsotnosti z dela zaradi bol-

niških izostankov in porodniških dopustov, vendar pa v devetih mesecih še vedno znaša povprečno 15 dni na vsakega delavca za bolniško.

Vrednost obračunanega učinka je v zadnjih mesecih porasla, tako da je učinek dosegel povprečno že 30% — v zdravstvu 33%, v gostinstvu 29%, v polnilnici 31% in v vzdrževalni dejavnosti 29%.

Poprečno izplačan mesečni osebni dohodek je na:

	Delavca	PNK	Razmerje
v zdraviliški dejav.	5.564	3.434	94
v polnilnici	5.618	3.984	109
v vzdrževalni dejav.	5.307	3.539	97
v skupnih službah	7.692	3.480	95
skupno Zdravilišče	5.800	3.550	97
v naravnih zdrav.	6.715	4.066	111
v gospod. Slovenije	6.565	3.655	100

Zaradi različne kvalifikacijske strukture je bolj primerljiv osebni dohodek na pogojno nekvalificiranega delavca, ki je ob dosedanjih izplačilih 3–6% nižji od republiškega povprečja, razen v Polnilnici, kjer je za 9% višji.

Investicijske naložbe znašajo v obravnavanem obdobju 36.121.000 din — to je 63% planiranih za tekoče leto. Od večjih investicij je na drugo leto preložena druga faza rekaptaže vrelcev. V zaostanku je tudi nabava opreme iz uvoza. Za investicijsko vzdrževanje smo porabili 84% planiranih sredstev, pri tem pa še ena tretjina predvidenih del ni izvršena.

Razmerje v porastu stroškov in dohodkov je po devetmesečnem

obračunu malo ugodnejše, vendar pa je še vedno 5% večji porast pri porabljenih sredstvih — posledica hitrega porasta cen materiala in storitev. Znesek neplačane realizacije se je povečal skladno z obsegom realizacije ter znaša skupno 16.906.000 din — to je 5,56% od realizacije, ki se ne všteva v delitev dohodka po tem obračunu.

VREDNOSTNI OBRAČUN IN PREDLOG ZAČASNE DELITVE

Čerprav vse obračune sestavljamo po temeljnih organizacijah in za delovno skupnost, je za globalno oceno in za skupna načela delitve potreben in uporaben seštevek za celo delovno organizacijo, in katerega povzemamo:

		% povečanja plana	Lanskega leta
vrednost opravljenega dela	301.239.736	15	30
celotni prihodek	292.678.058	11	30
dohodek	136.880.427	6	24
čisti dohodek	97.881.647	9	24
razdeljeni osebni dohodki in stanovanjski prispevek	66.143.639	—	21
rezervni sklad	2.514.874	9	2
nerazporejen čisti dohodek	29.223.134	36	35

Vrednost opravljenega dela kot tudi plačana realizacija sta večji za 30% od lanske. Zaradi nesorazmerne povečanja stroškov (indeks 136) je dohodka in čistega dohodka le za 24% več. Za bruto osebne dohodke — vključno s 6% stanovanjskim prispevkom smo porabili 66.143.000 din, kar je za 21% več kot lani.

Vendar so s tem pokriti osebni dohodki večjega števila delavcev — v Zdraviliški dejavnosti je povprečno 52 delavcev več kot lani, v Polnilnici 7, v Vzdrževalni dejavnosti 1 in v skupnih službah 5 delavcev več kot lani. Skupno je v Zdravilišču na koncu obdobja zaposlenih 891 delavcev.

Glede na razmerja v višini izplačanega osebnega dohodka in navedenih vrednosti iz zbirne bilance uspeha predlagamo naslednjo delitev:

Za rezervni sklad s predpisi do ločen delež, ki je za Zdraviliško dejavnost 1,5%, za Polnilnico in Vzdrževalno dejavnost pa 2,5% od doseženega dohodka. Delovna skupnost rezervnega in poslovnega sklaga po predpisih ne oblikuje.

= skupni znesek 2.514.874 din
Za izplačilo osebnih dohodkov iz finančnega obračuna 15% od kalkulativne vrednosti že izplačanih osebnih dohodkov za obdobje od 1. 1. do 15. 10. Dodatno izplačilo predstavlja enomesečni osebni dohodek, oziroma povečuje izplačane osebne dohodke za 11% na 6.438 din na delavca in 3.946 na PNK, kar je sicer višje od republiškega

povprečja, pa še vedno v okviru izplačil v grupaciji naravnih zdravilišč.

= skupni znesek 6.860.000 din

Za sklad skupne porabe predlagamo da se rezervira znesek ki je bil po lanskem zaključnem računu razporejen v ta sklad. Kolikor bodo v planu za leto 1980 večje potrebe, bomo razliko zagotovili po končnem obračunu. Predlagan znesek je za polovico večji kot smo razporedili v lanskem periodičnem obračunu za sklad skupne porabe.

= skupni znesek 14.884.579 din

Ker je za rezervni sklad obveznost po predpisih, se s sprejemom obračuna opredeljujemo le o razporedu za osebne dohodke, skupno porabo in poslovni sklad. Pri tem pa moramo ob naših potrebah in željah upoštevati tudi uspešni družbeni interes in dogovorjene kriterije.

Kot ste že ugotovili, je merilo za izplačilo razlike osebnih dohodkov isto, kot je bilo lani. Torej primerjalno ne bo pomenilo nesorazmerne povečanja osebnih dohodkov. Nobeni temeljni organizaciji tako obračunani osebni dohodki ne presejajo dogovorjenega zneska po sporazumu naravnih zdravilišč. Razporejeni zneski v poslovni in rezervni sklad pa so večji od dogovorjene minimalne akumulacije.

Razmerja iz občinske resolucije, ki omejuje rast osebnih dohodkov pod stopnjo rasti doseženega dohodka, pa so v predlagani delitvi naslednja:

	Dohodek	Osebni dohodek
Zdraviliška dejavnost	22	19,7
Polnilnica	29	20,8
Vzdrževalna dejavnost	20	16,2
Skupne službe	15	19,1
Skupaj Zdravilišče	24	19,4

Za razliko od polletnega obračuna je sedaj tudi po tem kriteriju delitev usklajena, razen za skupne službe, kar pa bomo uredili pri končnem letnem obračunu.

O posebnih pogojih, prizadevanjih in uspehih poslovanja bo več razprav v temeljnih organizacijah. Zaradi medsebojne obveščenosti povzemamo le osnovne podatke.

ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

je dosegla 132.983.000 din celotnega dohodka, kar je 25% več kot lani. Delež v neplačani realizaciji je 10% od vrednosti opravljenega dela.

Porabljena sredstva za material in storitve so večja za 27%, dohodka pa je 22% več kot lani. Letos ta dejavnost ne plačuje več prispevka za republiške interesne skupnosti, zato so prispevki iz dohodka nesorazmerno manjši, čisti dohodek pa je 29% večji kot lani. Po periodičnem obračunu je 12.283.000 din nerazporejenega čistega dohodka, za kar predlagamo po že obrazloženih skupnih načelih naslednjo delitev:

— za osebne dohodke	3.670.000,00 din
— za sklad skupne porabe	4.220.000,00 din
— za poslovni sklad	4.393.613,20 din

POLNILNICA

ima plačane realizacije 112.154.000 din, neplačane realizacije pa je samo 0,8%. Celotni prihodek je večji za 35%, vzporedno pa so se stroški povečali za 40% in je tako dohodek le 29% večji. V enakem razmerju so se povečale obveznosti iz dohodka, razen prispevka za komercialo, ki je zaradi širitve prodajne mreže in s planom dogovorjene povečane amortizacije nekoliko večji. Še neporabljen čisti dohodek znaša 13.299.000 din, za kar predlagamo po navedenih načelih naslednjo delitev:

— za osebne dohodke	1.570.000,00 din
— za sklad skupne porabe	1.760.000,00 din
— za poslovni sklad	9.969.159,11 din

VZDRŽEVALNA DEJAVNOST ima 38% večji celotni prihodek kot lani in znaša 27.408.000 din. Pri tem pa so stroški materiala in storitev večji za 59% in ostane dohodka le za 20% povečanje. Nerazporejenega čistega dohodka je 1.511.000 din. Za usklajeno delitev ta znesek ne zadošča v celoti, ker pa je pogoj za osebne dohodke razpored v poslovni sklad, predlagamo, da se del razlike osebnih dohodkov (600.000 din) pokrije v letnem obračunu, ko bomo poskr-

beli, da bo realizacija v celoti plačana — sedaj pa je 620 tisoč din neplačane realizacije. Na tej osnovi predlagamo naslednjo delitev:

— za osebne dohodke	300.000,00 din
— za sklad skupne porabe	690.000,00 din
— za poslovni sklad	521.807,55 din

SKUPNE SLUŽBE

so na podlagi dosežene prodaje za komercialno in dogovorjenega deleža v dohodku za ostale sektorje obračunale 20,130,000 din celotnega prihodka — to je 21 % več kot je bilo lani. Nesorazmerno povečanje stroškov predvsem storitev in povračil povzročila, da je dohodek le 15 % večji. Vendar pa zadošča za pokritje prispevka iz dohodka in izplačanih osebnih dohodkov. Ostane še nerazporejeni čisti dohodek 2,128.000 din, zanj pa predlagamo po skupnih načelih naslednjo delitev:

— za osebne dohodke	1,320.000,00 din
— za sklad skupne porabe	808.554,30 din

Delitev na osebne dohodke in sklade je sicer začasna, vendar pa, ker predlagamo tudi izplačilo razlike osebnih dohodkov in predstavljajo zadnji trije meseci manj uspešni del našega poslovnega leta, so te odločitve pomembne, ker omejujejo naše kasnejše možnosti.

V Zdraviliški dejavnosti računamo z zmanjšanjem zneska terjatev, nasprotno pa v Polnilnici še ni dokončno opredeljen znesek bonifikacij kupcem, ki se dokončno obračunavajo konec leta.

Vzdrževalna dejavnost ima v naslednjih mesecih lahko intenzivno zaposlitev na področju investicijskega vzdrževanja. Vključno s temi predvidevanji na podlagi devetmesečnega obračuna ocenjujemo, da smo ob dani situaciji uspešno poslovali, da so rezultati zadovoljivi in dajejo solidno osnovo za nadaljni razvoj Zdravilišča.

Celoten obračun je izvršen po veljavnih predpisih, upoštevane so osnove in razmerja letošnjega plana, predlagana začasna delitev je v skladu z družbenimi merili.

Realizacija mineralne vode organizacij, združenih v poslovno skupnost za čas januar–september 1979

(v 000 stekl.)

ORGANIZACIJA	Jan.—Sept. 1978	Jan.—Sept. 1979	Index
»Radenska«	137.187	146.349	106,68
»Bukovička banja«	73.936	73.898	99,95
»Rogaška«	24.305	27.985	115,15
»Vrnjci«	22.674	21.197	93,49
»Jamnica«	43.432	48.075	110,69
»Milan toplica«	8.859	10.944	123,54
»Palanački Kiseljak«	7.945	8.382	105,63
»Sarajevski Kiseljak«	10.381	11.914	114,77
»Pelisterka«	5.402	5.023	92,98
»Skopljanka«	2.099	1.768	84,23
»Terme Lipik«	14.375	15.927	110,80
»Minakva«	2.224	2.407	108,23
»Križevci«	816	961	117,77
»Heba«	9.551	12.654	132,49
»Klokot«	4.386	3.882	88,51
SKUPAJ:	367.562	391.366	106,48

(Vir: Bilten št. 12/79)

Poročilo o opravljenih delovnih urah januar - september 1979

V devetih mesecih smo opravili skupno 1,145.925 delovnih ur, kar je za 3 % več kot lani. Največ so jih opravili v TOZD Zdraviliška dejavnost, sledijo TOZD Polnilnica, TOZD Vzdrževalna dejavnost in DS Skupne službe.

TOZD	1979	1978	indeks
Zdraviliška dejavnost	599.528	577.512	104
Polnilnica	223.323	219.967	102
Vzdrževalna dejavnost	150.812	151.598	99
DS Skupne službe	172.262	163.793	105
SKUPAJ	1,145.925	1,112.870	103

TOZD Zdraviliška dejavnost

Opravljenih je bilo 599.582 delovnih ur, 4 % več kot lani. Od tega odpade 130.479 ur na zdravstvo, ostalo na gostinstvo. V zdravstvu je bilo opravljenih za 3 % več ur kot lani. V restavracijah je bilo 212.005 delovnih ur, 1 % več kot lani, v hotelih 97.634 ur, 11 % več kot lani in v hotelu Donat 125.332 delovnih ur, 4 % več kot lani.

postavka	1979	1978	indeks
vodstvo TOZD	1.400	1.440	97
tehnično vodstvo	32.678	30.686	106
zdravstvo	130.479	126.329	103
restavracije	212.005	210.874	101
hoteli	97.634	88.108	111
hotel Donat	125.332	120.075	104
SKUPAJ	599.528	577.512	104

TOZD Polnilnica

Opravili so 223.323 delovnih ur, 2 % več kot lani. Več kot lani so dosegli v polnilnici, skladišču, avtoparku in vratarji, manj pa pri vodstvu, plinarni, vzdrževalni skupini in kurilnici.

postavka	1979	1978	indeks
vodstvo TOZD	19.458	19.634	99
polnilnica	82.678	81.903	101
plinarna	17.189	17.512	98
skladišče	48.029	44.748	107

avtopark	31.797	28.596	111
vzdrževalna dejavnost	15.192	17.977	85
kurilnica	2.113	3.478	61
vratarji	6.867	6.119	112
SKUPAJ	223.323	219.967	102

TOZD Vzdrževalna dejavnost

Vseh opravljenih delovnih ur je bilo 150.812, 1 % manj kot lani. Več ur so opravili gradbena skupina, pralnica, avtopark, cvetličarna in servisna skupina, manj pa vodstvo, kovinarji, kurilnica, PTT mehanik, vodstvo parka, vrtnarija, park in skupina za odvoz smeti.

postavka	1979	1978	indeks
vodstvo TOZD	5.732	6.638	86
gradbena skupina	29.817	28.336	105
kovinarji	26.722	28.110	95
kurilnica	5.909	6.667	89
pralnica	35.215	34.980	101
avtopark	1.658	552	300
PTT mehanik	1.480	1.509	98
vodstvo parka	2.899	3.042	95
vrtnarija	3.292	4.463	74
cvetličarna	3.022	2.802	108
park	25.109	25.707	98

postavka	1979	1978	indeks
servisna skupina	6.944	5.405	128
odvoz smeti	3.013	3.387	89
SKUPAJ	150.812	151.598	99

DS Skupne službe

Opravljenih je bilo 172.262 delovnih ur, 5 % več kot lani.

postavka	1979	1978	indeks
komerciala	63.584	54.840	116
DS Skupne službe	106.192	106.347	100
Center Maribor	2.486	2.606	95
SKUPAJ	172.262	163.793	105

Periodični obračun I-IX 1979 BU Zdravilišče – zbirna

postavka	Zdravilišče	Zdraviliška dejavnost	Polnilnica	Vzdrževalna dejavnost	DS Skupne službe
vrednost opravljen. dela	301,239.736,14	140,632.307,24	111,520.208,50	27,978.690,00	21,108.530,40
terjatve v začetku leta	8,375.040,39	6,463.312,55	1,526.388,68	50.754,26	334.584,90
terjatve koncem obr. obdobj.	16,936.717,82	14,111.688,93	892.190,38	620.712,11	1,312.126,40
CELOTNI PRIHODEK	292,678.058,71	132,983.930,86	112,154.406,80	27,408.732,15	20,130.988,90
material	58,684.664,25	29,354.290,10	18,235.669,68	10,163.374,47	931.330,00
storitve	49,419.772,60	24,403.912,00	19,967.072,55	2,833.152,30	2,215.635,75
drugi stroški	26,001.951,80	6,078.305,75	19,127.654,80	253.811,55	542.179,70
povračila	2,387.559,60	349.081,65	563.890,95	219.649,25	1,254.937,75
amortizacija	14,438.489,35	8,274.997,30	3,786.867,65	1,219.961,70	1,156.662,70
drugi in izredni izdatki	5,362.513,60	1,381.866,44	3,961.672,61	17.594,20	1.380,35
razlika v vrednosti — zalog	— 497.320,08	—	— 495.175,33	— 2.144,75	—
— terjatev	—	—	—	—	—
PORABLJENA SREDSTVA	155,797.631,12	69,842.453,24	65,147.652,91	14,705.398,72	6,102.126,25
DOHODEK	136,880.427,59	63,141.477,62	47,006.753,89	12,703.333,43	14,028.862,65
prispevki iz dohodka	9,815.425,70	3,196.214,80	4,781.545,75	1,160.968,85	676.696,30
pogodbene obveznosti	8,901.354,03	6,395.602,17	1,689.334,63	658.118,13	158.299,10
dohodek za del. skupnost	18,901.000,00	6,617.000,00	11,034.000,00	1,250.000,00	—
povečana amortizacija	1,381.000,00	—	945.000,00	—	436.000,00
PRISPEVKI IZ DOHODKA	38,998.779,73	16,208.816,97	18,449.880,38	3,069.086,98	1,270.995,40
ČISTI DOHODEK	97,881.647,86	46,932.660,65	28,556.873,51	9,634.246,45	12,757.867,25
osebni dohodki — po mes. zbirnik	62,657.606,05	31,953.970,00	13,270.591,05	7,389.118,55	10,043.926,45
skupna poraba	3,486.033,30	1,747.955,30	736.954,50	415.737,00	585.386,50
rezervni sklad	2,514.874,35	947.122,15	1,250.168,85	317.583,35	—
— 1,5 %—2,5 %	—	3,670.000,00	1,570.000,00	300.000,00	1,320.000,00
za ostanek čistega dohodka	—	4,220.000,00	1,760.000,00	690.000,00	808.554,30
predlagamo naslednje delitev:	—	4,393.613,20	9,969.159,11	521.807,55	—
— za dod. delitev OD	6,860.000,00	—	—	—	—
— 15 %	—	—	—	—	—
— za skupno porabo	7,478.554,30	—	—	—	—
— znesek leta 78	—	—	—	—	—
— za poslovni sklad	14,884.579,86	—	—	—	—
— ostanek	—	—	—	—	—

Periodični obračun I-IX 1979 BU Zdravilišče – primerjalna

postavka	tekoče leto	plan	preteklo leto	indeks	
				1979 : 1978	1979 : pl
vrednost opravljen. dela	301,239.736	263,204.000	231,057.670	115	131
terjatve v začetku leta	8,375.040	8,375.040	7,330.421	100	114
terjatve koncem obrač. obdobj.	16,936.717	7,322.040	12,905.514	231	131
CELOTNI PRIHODEK	292,678.058	264,257.000	225,482.577	111	130
material	58,684.664	51,865.000	44,477.193	113	132
storitve	49,419.772	40,112.000	31,886.483	123	155
drugi stroški	26,001.951	25,136.000	17,981.331	103	145
povračila	2,387.559	2,322.000	2,866.178	103	83
amortizacija	14,438.489	14,376.000	12,815.478	100	113
drugi in izredni izdatki	5,362.513	1,125.000	3,569.479	477	150
razlika v vrednosti — zalog	— 597.320	—	— 517.367	—	96
— terjatev	—	—	+1,677.690	—	—
PORABLJENA SREDSTVA	155,797.631	134,936.000	114,756.465	115	136
DOHODEK	136,880.427	129,321.000	110,726.112	106	124
prispevki iz dohodka	9,815.425	12,228.000	9,700.025	82	104
pogodbene obveznosti	8,901.354	10,015.000	7,373.186	89	121
dohodek za delovno skupnost	18,901.000	15,717.000	14,379.000	120	131
povečana amortizacija	1,381.000	1,355.000	363.557	102	380
PRISPEVKI IZ DOHODKA	38,998.779	39,315.000	31,815.769	99	122
ČISTI DOHODEK	97,881.647	90,006.000	78,910.343	109	124
osebni dohodki — po mesečnem obračunu	62,657.606	62,423.000	52,087.844	100	120
— po finančnem obračunu	6,860.000	— *	6,100.000*	—	112
skupna poraba — stanovanjski del	3,486.033	3,769.000	2,780.517	92	125
— ostali del	7,478.554	4,052.000*	4,779.057*	184	156
rezervni sklad	2,514.874	2,314.475	2,463.503	109	102
poslovni sklad	14,884.579	17,447.252*	10,699.419*	85	139
* = ostanek čistega dohodka	29,223.134	21,499.525	21,578.475	136	135

Periodični obračun I-IX 1979 Pregled obveznosti iz dohodka in čistega dohodka

Koristnik SIS	%	Zdravilišče	Zdraviliška dejavnost	Polnilnica	Vzdrževalna dejavnost	Skupne službe
Republiška izobraževalna skupnost	7 %	1.745.112,20	—	1.592.840,00	152.272,20	—
Republiška raziskovalna skupnost	1,4 %	349.022,45	—	318.568,00	30.454,45	—
Starostno zavarovanje kmetov	0,50 %	124.650,60	—	113.774,00	10.876,60	—
Po prispevni osnovi		2.218.785,25	—	2.025.182,00	193.603,25	—
		— 267.000,00	—	— 267.000,00	—	—
Zdravstvena skupnost	2,70 %	1.649.337,85	836.436,75	323.221,20	200.112,30	289.567,60
Pokojninska skupnost	0,80 %	450.242,90	221.598,35	90.915,55	55.859,80	81.869,20
Prispevek za zaposlovanje	0,27 %	132.958,05	64.722,65	28.887,80	16.327,40	23.020,20
Prispevek za požarno varnost	0,30 %	169.601,05	87.121,10	33.241,95	20.719,25	28.518,75
Prispevek za kom. SIS — KS	1,50 %	847.998,70	435.605,90	166.211,05	103.590,90	142.590,85
Prispevek za SLO	0,30 %	169.601,05	87.121,10	33.241,95	20.719,25	28.518,75
Prispevek za pospeš. kmetijstva	0,30 %	169.601,05	87.121,10	33.241,95	20.719,25	28.518,75
Štipendije v občini	0,50 %	124.413,35	68.101,15	27.694,60	17.025,55	11.592,05
— kreditni sklad	1,00 %	581.010,70	291.320,40	122.826,75	69.289,90	97.564,65
— solidarnostni sklad	1,20 %	697.204,85	349.589,75	147.390,40	83.147,20	117.077,50
— dijaški domovi	0,345 %	203.481,55	102.076,90	43.001,75	24.260,10	34.142,80
— stavbna zemljišča	1,20 %	697.204,85	349.589,75	147.390,40	83.147,20	117.077,50
Prispevek za starostno zav. kmetov	0,26 %	106.139,95	81.678,60	—	—	23.461,35
Na osebne dohodke		5.998.795,90	—	1.592.840,00	152.272,20	—
Valorizacija pokojnin	1,27 %	204.232,50	—	204.232,50	—	—
Valorizacija pokojnin	0,27 %	136.901,25	— 122.837,40	—	14.063,85	—
Na poslovni sklad		341.133,75	122.837,40	204.232,50	8.500,00	—
Občinske takse	po avtom.	168.676,00	3.600,00	156.576,00	8.500,00	—
Vodni prispevek	por. vode	1.030.455,10	133.649,70	738.167,25	158.638,15	—
ŽTP — pokriv. izgube	dav. osnov.	1.936.706,20	480.382,05	1.139.717,85	316.606,30	—
Prispevek za zaklonišča	vred. stavb	212.246,60	171.808,35	12.161,85	1.548,60	26.727,80
Prisp. za SISEOT	uvoz	6.727,45	1.239,60	2.094,55	1.007,75	2.385,55
Prisp. za elektrogos.	por. elektr.	183.542,85	183.542,85	—	—	—
Prisp. za mest. zemlj.	m ²	103.523,10	89.399,85	9.630,00	3.975,75	517,50
Prisp. gosp. zbornici	dohodek	185.148,80	108.349,45	51.822,30	24.977,05	—
Druge osnove		3.827.026,10	1.171.971,85	2.110.169,80	515.253,60	29.630,85
		— 267.000,00	—	— 267.000,00	—	—
Skupaj prisp. iz dohodka		10.082.425,70	3.196.214,80	5.048.545,75	1.160.968,85	676.696,30
Skupaj prisp. iz čist. dohodka		2.178.901,95	1.092.585,80	460.609,30	259.844,40	365.862,45
Obresti od kreditov		6.077.315,38	4.942.326,27	835.779,48	299.209,63	—
Zavarovalne premije		767.852,05	291.406,05	335.560,40	84.860,60	56.025,00
Bančni stroški		52.887,95	22.567,95	12.234,00	20,00	18.066,60
Stroški za SDK		307.975,70	110.901,70	118.589,00	36.448,75	42.036,25
Izobraževanje		1.570.009,60	960.299,05	359.477,15	220.553,60	30.579,80
Pogodbene obveznosti		8.901.354,03	6.395.602,17	1.689.334,63	658.118,13	158.299,10

Našim delavcem in organizatorjem dela v premislek

V anketni knjigi gostov hotela Donat so zbrane pripombe, želje in posledne pritožbe anketiranih gostov. Nekateri kritične pripombe pa veljajo tudi za druge naše lokale in obrate, čeprav to ni posebej napisano.

Zelo zgovorne so in zahtevajo spremembo odnosa do dela, njegove organizacije in ne nazadnje do gosta. Gost je prvi. Vse, kar smo zgradili, in vsi, ki tukaj združujemo delo, počenjamo vse to za gosta in zaradi gosta.

Nekateri naši delavci tega nočejo razumeti. Razumejo napak, kot da bi bili gostje zaradi njih tukaj.

Pripombe so bile navedene v času od maja do septembra letos. Takole so nanizane:

Pri mizi št. 14 je bil natakar zelo neprijazen. Enako kot lani. Natakar v drugem oddelku je bil do tujcev neustrežljiv. Hrana je

bila lani okusnejša in bolj pestra. Vseh 21 dni enaka solata.

Osebjem v hotelskem deluje bilo v redu, v restavraciji pa počasno in pozabljivo, pa tudi neprijazno. Izjema je bil šef strežbe.

Servis pri zajtrku ni primeren za ktg. A. Pošljite natakarje na prakso v kakšen drug hotel.

Počeni umivalniki, puščanje pip, odlepljene tapete, so prvi znaki upadanja kvalitete.

Hrana ni bila dobra. Preveč maščob, strežba prepočasna. Odeja z rjuho ni funkcionalna. Boljše organizirajte strežbo in izboljšajte kuhinjo. Vse ostalo je bilo v redu.

Osebjem ni prijazno. Ropot, predvsem s ceste, je prava katastrofa. Zatrte golobe, ker so prenašalci nalezljivih bolezni. Vržite ven vašega instalaterja. Zvočna izolacija ni primerna. Ob vajah ci-

vilne zaščite (junija) gostje niso bili opozorjeni. Servis pri zajtrku ni ustrezen ktg. A. Edina pozitivna izjema je natakar Dušan.

Katastrofalen trušč zaradi prometa na cesti. Renovirajte »vandelban« ali pa ga podrite.

Umazana posoda ostaja na mizi, ko pride novi gost. Šef sale bi moral skrbeti za red.

Poleg cen in napisa o A-kateg. bi moralo biti tudi osebjem ustrezno pozorno.

Strežba pri mizi št. 6 počasna in nekoncentrirana. Trikrat postregel z napačno hrano.

V štirih tednih sta bili le dve prireditvi in dva izleta. Hrana dobra, le servirana je hladna.

Postrežba v trgovinah bi lahko bila prijaznejša.

Ni dovolj kulturnih prireditev. Premalo plesnih prireditev. Zabavno življenje je zelo slabo. Ni

razvedrila ob slabem vremenu.

Namestite več klopi za počitek v neposredni okolici. Glasba v kavarni (avgusta) zelo dobra. Organizirajte športna tekmovanja.

Nekateri moški natakarji so osorni in nevezgajeni, medtem ko je bila natakarica vljudna in prijazna.

Fango se nanaša zelo površno. Enkrat je bilo blato vrelo, v vseh ostalih primerih pa komaj mlačno. Ob tem ni pričakovati uspešne kure.

Jedilne liste pišite tudi v srbohrvaščini. Če ne bi znala tujega jezika, bi iz tega kaosa ne mogla ničesar razumeti. Itd., itd., itd. Pripomb je še bilo. Med njimi so tudi pohvale, so pa v manjšini. Največ jih je na račun strežbe. Dokaz, kako pomembna so ta opravila. Se bomo kaj naučili iz tega?

Sč

Gradnja obvoznice - prestavitev republiške ceste

Promet po republiški cesti, ki pe-lje skozi naše zdravilišče, lahko bi rekli skozi dvorišče našega zdravilišča, je v zadnjih nekaj letih tako porastel, da predstavlja eno glavnih ovir za naše uspešno poslovanje. Vsi nastanitveni objekti, ki so ob cesti, zaradi hrupa, ki ga povzroča cestni promet, skoraj niso uporabni. Na osnovi tega spoznanja je občinska skupščina Šmarje pri Jelšah 7. julija 1976 ustanovila odbor za gradnjo obvozne ceste za Rogaško Slatino z nalogo, da ureja, pripravlja, sodeluje in daje predloge za čim hitrejšo in uspešno izgradnjo obvozne ceste v Rog. Slatini.

V odbor so bili imenovani:

1. Libnik Lojze, direktor Zdravilišča — predsednik

2. Metelko Lojze, predsednik Krajevne skupnosti — član

3. Mlakar Franc, predsednik Izvršnega sveta Sob — član

4. Lojen Jožko, predstavnik rep. cestne skupnosti — član

5. Tepeš Anton, direktor Kors — član

6. Vlado Hustič, direktor OKP — član

7. Antej Slavko, direktor Prevoznitva Donat — član

8. Pelko Jože, tehnični direktor Steklarne — član

9. Jordan Pavel, tehnični direktor SGP Rog. Slatina — član

V tem sestavu, le z dvema spremembama, dela še danes. Že sam

sestav pove, da je problematika res pereča in da ji občinski forumi dajejo vso težo. Odbor je imel v tem času 15 sej, in to v letu 1976 štiri, 1977 pet, 1978 dve in letos 4 seje.

Seje so dobro obiskane, po sprejemu samoupravnega sporazuma, ki so ga podpisale vse delovne organizacije in KS v Rogaški Slatini ter obč. skupščina Šmarje pri Jelšah pa vabimo na seje tudi predstavnike podpisnic, ki niso v odboru. Tudi ti se se redno udeležujejo in v odboru aktivno delajo ter tako sproti spremljajo porabo po sporazumu vloženih sredstev.

V prvem in drugem letu je odbor v glavnem delal na tem, da se uredi financiranje, izbire trasa in pripravijo načrti. Po kriterijih, ki so v veljavi, prispeva RCS (Republiška cestna skupnost) le 50 %, ostalo pa je treba zbrati v kraju

kakor tudi zaradi predvidenih novih gradenj ob trasi in na trasi krajše variante. Po sprejeti odločitvi je RCS izdelala glavni projekt za prvi del trase, za nekaj več kot 2 km, to je od glavne ceste v Tekačevem pri Prah, do Frštajna — separacije. Načrt je RCS naredila brezplačno kot prvi prispevek, hkrati pa je za to leto namenila 1 milijon din za gradnjo.

Ko je bila določena trasa in delno rešeno financiranje, so se obč. upravni organi in OCKS (občinska cestna komunalna skupnost) Šmarje pričeli dogovarjati z lastniki zemljišč o odkupu. Teh je kar 55 in vsi so dali pristanek. Zato smo na 8. seji sklenili, da se pri nas zbrana sredstva porabijo v te namene kot naša udeležba.

S tem pa so dela odbora že prešla iz iniciative in priprav v konkretna tehnična opravila, ki zahtevajo po-

Pomembne zanimivosti

STO LET SAHARINA

Slučaj je pripisati, da je l. 1879 Nемеc C. Fahlberg s kemičnim poskusom dobil kristalno spojino visoke sladkosti. Bila je 200—500-krat slajša od sladkorja. Imenoval jo je saharin. Od takrat do danes je bil saharin večkrat zavržen ali prepovedan in ponovno uveden v prehrano. Prepovedan je bil, če je le preveč konkuriral sladkorju, priporočan pa v vojnih razmerah in bolnikom s sladkorno boleznijo.

Kljub njegovi visoki sladkorni vrednosti pa nima prehranske vrednosti, ker ne spada med ogljikove hidrate. Použit zelo hitro zapusti organizem. Ne pogojuje zobne gnilobe (karies). Zdravi ljudje naj ga ne nadomeščajo za sladkor.

ZRAČNI VLAK

Anglež Freddy Laker je lani s svojim sistemom čarter-skih letov občutno zbil cene potovanj z avioni. V najkrajšem času bo njegova kompanja nabavila avione tipa Airbus, ki imajo po nekaj sto sedežev. Uvedli bodo lete v odhodu in povratku v istem dnevu do najbolj oddaljenih sredozemskih letovišč in evropskih metropol.

LUKSUZ NA TRAČNICAH

Vlak, imenovan »avan-garde« bo obratoval na prosti od Hamburga do švicarskega mesta Montreux. Gre za vlak izredne brzine. Dolg je 109 m in ima 16 motorjev, ki razvijajo brzino do 200 km na uro v dveh minutah. Sprejme okoli 180 potnikov, opremljen je s klimatizacijo, servisom prehrane, RTV itd. Zavorni sistem omogoča zaustavitev po 1500 m. Pospeški in zaustavljanje so za potnike neopazni.

MOTELI NA KOLESIH

Nekaj let potem, ko so v Nemčiji in Holandiji uspešno uvajali motele na kolesih, so to pričele posnemati tudi nekatere ameriške družbe. Gre za avtobus-spalnik. Omogoča potovanja v Indijo in druge oddaljene dežele. Evropska vozila imajo okoli petdeset z zavesami ločenih postelj, ameriška pa le osem dvoposteljnih prostorov opremljenih s prho, WC, radio, tv-sprejemnikom, klimatizacijo, salonom, barom in ostalo udobnostjo — vse za 75 dolarjev na dan.

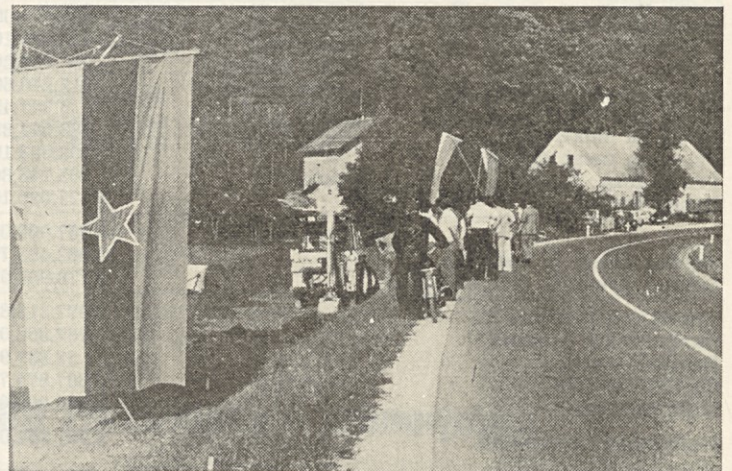
SHERRY — VINO

Je eno med najstarejšimi vini, ki se konzumira v Angliji. Zelo uspešno se uvaja tudi v Zahodni Nemčiji.

Njegovo poreklo je iz jugozahodnega predela Španije iz mesta Jerez. Ker pa so Angleži tako slabo izgovarjali to geografsko ime, se ga je prijela popačenka »cherry«. Raste na površini borih 100 km². Pokrajina ima 300 sončnih dni z ugodno vlažno atlantsko klimo.

Proizvajajo ga v več variantah. Pije se srkoma v posebnih čašah, ki so podobne tulipanu in proti vrhu zožene. V Španiji se imenuje kopita.

Sč.



Slovesno pri otvoritvi del na trasi

oziroma občini. Menimo, da je to za naše gospodarstvo v nerazviti skozni vodimo akcijo za manjšo udeležbo. Sami pa smo s podpisom sporazuma dokazali, da smo se tudi tokrat pripravljeno žrtvovati, lahko bi rekel prek svojih zmožnosti.

Z zbranimi sredstvi po sporazumu in s sredstvi občinskega komunalnega sklada bi zbrali 50 % udeležbe na takrat predvidene stroške gradnje, ki so znašali 5 starih milijard. Ta vsota pa je že porasla na skoraj 7 milijard. Doslej so po samoupravnem sporazumu redno letno poravnale vse obveznosti te-le DO: Pekarna, Prevoznitvo, Rosla, Kors, Mizarstvo, Trg. podj. Jelša in Zdravilišče. Ostale delovne organizacije so nakazale le po en letni obrok. Z njimi smo se dogovorili, da bodo zaostale obveznosti krile občini prevelik zalogaj, zato vse-deloma letos, ostalo pa v prihodnjem letu.

Poleg reševanja financiranja smo se v prvih dveh letih s predstavniki RCS dogovorili o določitvi trase. Pripravljeno sta bili dve varianti. Krajša z odcepom pri treh ribnikih in daljša z odcepom v Tekačevem. Prva mera nekaj nad 6 km, druga pa približno 7 km.

Po več sestankih in primerjalnih ogledih na terenu smo se odločili za daljšo zaradi ugodnejšega terena,

trebno strokovno službo za vodenje nadaljnjih del. Na 10. seji smo ugotovili, da bi bila zato najprimernejša OCKS, zato smo sklenili, da jo zaprosimo, naj prevzame vsa tehnična opravila, vključno najemanje kreditov. Predstavniki OCKS so nam ugodili, naker smo zbrana sredstva, ki so se doslej zbirala na žiro računu KS, prenesli na njen žiro račun. OCKS je nato pričela zbirati ponudbe izvajalcev. Pri pregledu ponudb pa smo ugotovili, da so izredno visoke, naker smo se na predlog predstavnikov OCKS odločili, da bo najbolj smotno, če je izvajalec del KS Rogaška Slatina, s tem da strokovna dela in nadzor opravlja OCKS.

Tako so bile vse priprave pripe-ljane tako daleč, da smo 13. septembra 1979 pričeli z deli na prvem delu trase, ki bo v letu 1980 v makadamu gotova. S tem se je delo odbora zopet zožilo v okviru, za katere je bil imenovan. Njegova naloga bo tudi v bodoče iniciativa za zbiranje sredstev, pa tudi ta, da skupno z občinsko skupščino in KS dokažemo pristojnim republiškim organom, da bo nastopila prevelika gospodarska škoda, če bomo morali graditi le s 50% republiško udeležbo.

Libnik Lojze,
predsednik odbora

Razvoj službe varstva ljudi pri delu, prometu in športu in gradnja dispanzerja za medicino dela

Svet Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah je na seji dne 16. 9. 1975 sprejel sklep, da se v srednjeročni program sprejme gradnja Dispanzerja za medicino dela.

Občinska zdravstvena skupnost je na seji 20. 10. 1975 sprejela kot dodatek k programu investicijske gradnje prizidka k zdravstveni postaji.

K osnutku družbenega plana za obdobje 1975—1980 je odbor za zdravstvo pri Izvršnem svetu občine Šmarje pri Jelšah sprejel pripombe, ki jih je dala Služba varstva ljudi pri delu, prometu in športu dne 16. 9. 1975 in priporočal, da se jih sprejme v program.

Z ozirom na to, da so vse potrebe po novogradnjah zdravstvenih postaj in adaptacij starih izvedene, čakamo, da se nam začno namensko zbirati sredstva za načrt in novogradnjo.

Z nastopom novega zdravnika v Rog. Slatini, ki bo vodil Obratno ambulanto II (za Zdravilišče in KORS — zaenkrat) v hiši Zdravstvene postaje, bo nastala prostorska stiska in bomo morali urediti ordinacijske prostore v kleti. V ta namen bomo za silo usposobili čakalnice rentgenskega kabineta in predprostor.

V srednjeročnem sporazumu o svobodni menjavi dela v zdravstvu, ki ga je pripravila Zdravstvena skupnost Slovenije, so določene norme. Tako je za medicino dela določeno naslednje: Ena zdravstvena ekipa je potrebna za 1200 zaposlenih. Pri tem mora biti število ogroženih mest vsaj 20 % sicer je število aktivnih zavarovancev vsaj 1500. Pri nas na šmarskem imamo

sedaj zaposlenih ca. 6800 ljudi. To pomeni, da že sedaj potrebujemo dve medicinski ekipi samo za preventivno delo. Pri tem ni vračunano, da opravljamo preglede voznikov motornih vozil vseh kategorij, amaterjev in profesionalnih, kar znaša letno ca. 1000 pregledov. Sedaj nam pregleduje kandidater za voznike motornih vozil zdravnik-specialist medicine dela, honorarno dvakrat tedensko.

Razvoj službe varstva ljudi pri delu teži danes k humanizaciji dela na eni strani ter k pravilni izbiri ljudi za delovna mesta, to je v smislu profesionalne orientacije in selekcije na drugi strani.

V ta namen moramo organizirati ekipo strokovnjakov: diplomirane psihologa, sociologa in ekologe.

Pri tem moram omeniti, da spada v naš delokrog tudi medicina poklicnega usmerjanja. Tu gre za tesno sodelovanje z Zavodom za zaposlovanje in šolskimi ambulantami (dispanzerji).

Do konca leta 1980 naj bi naša služba zaposlovala naslednje kadre: 2 zdravnika specialista medicine dela v Dispanzerju za medicino dela, 3 zdravnike specialiste medicine dela v Obratnih ambulantah (Steklarna »BK« + Steklarska šola, Zdravilišče + KORS in za ostala podjetja).

diplomiranega psihologa, diplomiranega sociologa, diplomiranega inženirja kemije s podiplomskim študijem iz medicine dela in ekologije, 3 medicinske sestre za Dispanzer za medicino dela, administratorja za Dispanzer za me-

dicino dela
6 medicinskih sester za obratne ambulante,
2 laboranta.

Skupaj: 5 zdravnikov, 3 delavce s fakulteto, 2 višji medicinski sestri s podiplomskim tečajem iz medicine dela, 6 srednje medicinske sestre iz medicine dela, 2 laboranta, 1 administratorja.

Skupaj 19 ljudi.

Po letu 1980 predvidevamo še eno ali dve obratni ambulanti (v Šmarju za Toper, Dom biro, Kombinacijo Zalec, Vital, morda celo Bohor, če bi se odločili, da gredo nazaj v Šmarje, kot je bilo pred letom 1974). Obratna ambulanta bi bila tudi v Kozjem, ki bi zajela Metko, Steklarno, Gozdno podjetje, LI Bohor, novo tovarno v Bistrici ob Sotli ter kmete v usmerjeni proizvodnji.

Dispanzer medicine dela

Malo višja poštevanka

Časopis sindikatov Jugoslavije »Rad« je 15. junija letos objavil zanimivo rešitev, na katero naši gospodarstveniki in ekonomisti menda v svojih razpravah o produktivnosti in izrabi delovnega časa niti pomislili niso. Naslov: ZAŠTO NE KAO FINCI?

Pred nekaj leti so delegati jugoslovanskih sindikatov ob obisku neke tovarne dobili od gostiteljev naslednja pojasnila: »To je komercialni oddelek, tam je računovodstvo, tu pa je »biro za vse«.

Jugoslovani so takoj vprašali: »Kakšen biro za vse?«

Odgovorili so jim, da so to službo delavci tako popularno sami poimenovali. Zaposleni, ki delajo v tej službi — ob drugih obveznostih — opravijo za delavce vsa pota v mestu od pridobivanja različnih potrdil in dokumentov do vplačila članarine za združenje ribičev.

Na vprašanje, koliko delavci plačajo za take usluge, so jim gostitelji povedali: »Nič. Uprava je izračunala, da izostajanje delavcev z dela stane desetkrat več od vplačila nekaj uradnikov.« Čisti računi — in ljudje so zadovoljni.

Na kratko: kapitalisti so vse dobro izračunali in ugotovili, kaj se jim bolj izplača. Ve pa se, da so dobri računarji.

Ali ne bi mogli pri nas pristojni razmisliti, kadar govorimo o tem, čigave so pravne službe v naših organizacijah združenega dela, da ne bodo samo zastopniki na sodiščih, ampak tudi dragoceni pomočniki, da bi delavci brez izgube delovnega časa in raznih šikan ter glavobolov prišli do vseh »papirjev«, ki se jih ob raznih priložnostih zahteva, žal, preveč?

Temu se ne streže tako!

Groba kršitev gostinske gostoljubnosti je opisana v pismu skupine naših obiskovalcev. Ali imamo učinkovita sredstva zoper takšne pojave?

Takole nam pišejo: Ob 20.30 smo se dne 13. 10. 1979 zglasili v restavraciji Bohor in naročili večerjo. »Mi zapiramo,« se je glasil odgovor natakaričice. »Pojdite k Pošti. Tam je do 22. ure odprto.« Šli smo k Pošti. Nobeden se ni zmenil za nas, pa sem po 15-minutnem čakanju šla k točilnemu pultu in povprašala po strežbi za večerjo.

»Nimamo nikogar za strežbo. Kuhinja ne dela več. Pojdite k Soncu. Tam delajo do 24. ure.«

Pri Soncu (lokal levo) je bilo malo gostov, natakaričice pa od nikoder. Po polurnem čakanju sem šla v točilnico, kjer je za točilnim pultom stregla rdečelaska in mi odvrnila: »Čakajte!« Še 15 minut smo ubogali njeno navodilo, nakar smo zapustili lokal in ponovno poskusili pri Pošti. Uspeli smo dobiti le po en sendvič.

Kmalu ne bi verjeli opisani zgodbi, pa vendar je bilo vse tako. Vsi vprašani v navedenih restavracijah so grobo kršili delovni red in dobre navade poklicne gostoljubnosti.

Pri Bohorju je obratovalni čas do 21. ure. Zakaj je bila skupina gostov odslovljena pol ure pred potekom tega časa? Pri Pošti je bila kršitev še bolj groba. Bila je sobota, ko kuhinja obratuje do 24. ure. Zakaj se obrat imenuje restavracija, ki je bila osvetljena, pregrnjene mize — nima pa kdo streči? Pri Soncu pa rdečelaska (Vinka) ni neposredno ničesar zagrešila — če izvezememo, da bi se lahko bolj potrudila in poiskala dežurno natakaričico Miciko, ki rajona očitno ni nadzorovala. NEKATERI si še vedno ne morejo zapomniti pravil: Gostinci naj s svojim vedenjem in ravnanjem privabljajo goste, ne pa odvrčajo! Natakaričice zaradi gosta in ne gost zaradi natakaričice!

SČ.

Misli velikega revolucionarja

Delegatski sistem obsega in prek njega se izražajo vsi subjekti samoupravne družbe in njihovi interesi, s tem pa tudi človek — posameznik in njegov interes, njegova skupnost interesov kakor tudi družba in njeni interesi v celoti.

Pri nas na delegatski sistem pogosto gledamo kot na nosilca sistema oblasti, zanemarjajo pa, da je hkrati tudi eksponent samoupravne skupnosti in odločanja.

Za nadaljno integracijo samoupravljanja v enoten družbeni sistem je treba potemtakem razvijati obe komponenti delegatskega sistema.

Delegatski sistem ne temelji na pluralizmu nekakšnih splošnih političnih interesov, ampak na pluralizmu konkretnih družbenih interesov delovnih ljudi in občanov, kakor se kažejo na raznih področjih družbenega življenja.

EDVARD KARDELJ 1977

KADROVSKE NOVICE

V mesecu oktobru 1979 so sklenili delovno razmerje v Zdravilišču naslednji delavci:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Restavracije — Datum sprejema — Dela in naloge

Lužar Helena, 1. 10. 1979, pripravna vsa vrsta jedi, za nedoločen čas.

Hoteli

Murgelj Maja, 22. 10. 1979, menjalec — statistik, pripravnik, za nedoločen čas.

Hoteli

Murgelj Maja, 22. 10. 1979, menjalec — statistik, pripravnik, za nedoločen čas.

TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

Likar Miroslav, 2. 10. 1979, samostojno popraviljanje in vzdrževanje ter montiranje novih vodovodnih instalacij, za nedoločen čas.

Delovno razmerje je prenehalo naslednjim delavcem:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Restavracije — Datum prenehanja — Dela in naloge

Sket Tereziji, 5. 10. 1979, strežba in obračun gostinskih storitev, invalidsko upokojena;

Lugarič Zlata, 9. 10. 1979, pomivanje črne in bele posode, sporazumno;

Jutriša Mariji, 2. 10. 1979, pomivanje črne in bele posode, sporazumno;

Kunstek Mariji, 15. 10. 1979, pomivanje črne in bele posode, sporazumno;

Prijatelj Ani, 3. 10. 1979, Pomivanje črne in bele posode, po sklepu disciplinske komisije in DS TOZD zdrav. dejavnost;

Žumer Ediju, 15. 10. 1979, strežba in obračun gostinskih storitev, samovoljno zapustil delo.

Hoteli — Datum prenehanja — Dela in naloge

Fregl Jelki, 28. 9. 1979, recepcioner-pripravnik, sporazumno;

Murko Mariji, 10. 10. 1979, pomoč pri pospravljanju hotelskih sob, delovno razmerje sklenjeno samo za določen čas;

Denžič Tereziji, 15. 10. 1979, šef recepcije hotela Donat — pripravnik, sporazumno.

TOZD POLNILNICA

Žerak Hermanu, 15. 10. 1979, nakladanje-razkladanje, sezonska zaposlitev;

Pracaič Milanu, 9. 10. 1979, nakladanje-razkladanje, sezonska zaposlitev;

Mašera Štefaniji, 15. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Gaberšek Tereziji, 23. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Marš Vlasti, 5. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Žerjav Zofiji, 9. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Humski Ireni, 9. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Halužan Marti, 12. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Poredski Danici, 3. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Belcer Heleni, 1. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Hustič Mariji, 5. 10. 1979, razkladanje-prebiranje, sezonska zaposlitev;

Šamec Željku, 4. 10. 1979, skladišni delavec v skladišču Zagreb, sporazumno.

Zakonsko zvezo je sklenila delavka Nežmah Ivanka v TOZD Zdraviliška dejavnost.

Rodila je Novak Marija, v Delovni skupnosti skupnih služb, sina. K. T.

110-letnica radenske slatine

Radenski vrelci slatine praznujejo letos 110-letnico. Danes predstavlja delovna organizacija Radenska enega najmočnejših polnilcev slatine v Evropi in v svetu.

Stejejo, da je vrelce odkril dr. K. F. Henn. Na svojem popotovanju s konjsko vprego je pri današnjih Radencih vzbudilo njegovo pozornost kлокotanje vode in sikanje nedaleč v stran od ceste. Kočijaž mu je pojasnil, da je to »Buljba«, kjer čarovnice kuhajo točo.

V letih kasneje si je dr. Henn prizadeval odkriti glavno žilo, kar pa je bilo spričo takratne tehnike zelo težavno delo. Leta 1869 jo je zaslutil in dal v domnevni glavni vrelce zabiti na obeh straneh okovano hrastovo cev premera 33 cm in to globine 17 metrov.

Tako je v mesecu novembru 1869 pritekla po cevi — delu človeških rok — čista slatina.

Danes je Radenska moderen industrijsko-polnilni obrat in zdraviliška organizacija združenega

dela. Ima sedem temeljnih organizacij, dve delovni skupnosti in več poslovnih enot z 2.200 delavci. Napolnijo letno okoli 180 milijonov litrov slatine, 56 milijonov brezalkoholnih pijač, 1,6 milijonov kilogramov ogljikove kisline in okrog 290.000 plastičnih zabojev.

V Jugoslaviji je Radenska vodilni polnilnik mineralne vode z 36% tržnim deležem. Izvažajo okrog 14 milijonov litrov slatine. Zgradili so novo najsodobnejše opremljeno polnilnico v Boracem. Na področju zdraviliške in turistično-gostinske dejavnosti, kamor vključujejo tudi zdravilišče Moravci in hotele v Murski Soboti in v Ljutomeru, so s 1200 posteljami in 7.500 sedeži vodilna organizacija v Pomurju.

Poleg izvoza so pričeli v zadnjih letih uresničevati višje oblike gospodarskega sodelovanja v zamejstvu: v Žetincih imajo mešano podjetje za polnitev mineralne vode, ob Vrbskem jezeru pa v najemu hotel Korotan.

HUMOR

Komandant vpraša brigadirja: »Povej mi kraj tvojega rojstva.«

Brigadir: »Ga nimam.«

Komandir: »Kako to, da ga nimaš?«

Brigadir: »Rojen sem bil v senu, ki ga je kmalu zatem pojedla krava.«

Komandant kritizira brigadirja: »Tako len si, da nisi vreden, da bi te sonce obsijalo.«

»Vem,« odvrne brigadir, »zato sem se pa vlegel v senco.«

Pacient: »Tovariš doktor, slišim glasove in govorjenje z menoj, ne da bi videl človeka.«

Psihiater: »Kdaj pa se to dogaja?«

Pacient: »Kadar telefoniram.«

Očka ponosno: »Moj sinček postaja vsak dan bolj meni podoben. Dobiva enake navade, zahteve, govorjenje...« Prijatelj pripomni zaskrbljeno: »Pa se morda ne bi dalo temu kakorkoli in pravočasno odpomoči?«

NOSTALGIJA

Peter: »Zakaj si se tako nenadoma poročil?«

Pavel: »Upirati se mi je pričelo to stalno posedaanje po gostilnah.«

Peter: »Torej si sedaj zadovoljen?«

Pavel: »Sem. Odkar živim z ženo, grem prav rad zopet v gostilno.«

TOLAŽBA

Zdravnik: »Le brez skrbi bodite. Bacili niso tako nevarni kot sodite. Dnevna telovadba in globoko dihanje jih bo ugonobilo.«

Pacient: »To bi bilo morda že res. Ne vem pa, kako jih naj naučim telovaditi in globoko dihati.«

DOBRI IZGLEDI

Pacient: »Kakšni so izgleди, da bom preživel operacijo?«

Kirurg: »Za vas odlični. Od desetih operirancev jih devet umre.«

Pacient: »To pa ni ravno preveč obetavno zame.«

Kirurg: »Prav v tem imate šanso. Devet jih je namreč že umrlo.«

Priporočamo vam

PREŠERNOVA DRUŽBA bo v letu 1979 izdala naslednje knjige:

PREŠERNOV KOLEDAR 1980

Juro Kislinger: Debele zgodbe Petra Fuleža humoristično-satirične zgodbe

Josip Jurčič — Janko Kersnik: Rokovnjači povest

Mihailo Lalič: Prvi sneg, novele

Ing. Ciril Jeglič: Vrtnarjevi spomini

Romain Rolland: Miklavž Breugnon

Franc Šetinc: Misel in delo Edvarda Kardelja

Vse knjige iz te zbirke bodo prejeli člani hkrati v mesecu novembru 1979.

Zaupnik Prešernove družbe v naši OZD je Erika ZUPAN, tajništvo Zdravilišča. Za vsa morebitna vprašanja v zvezi z naročilom se lahko obrnete nanjo.

VRELICI — interno glasilo delovne skupnosti zdravilišča Rogaška Slatina. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 750 izvodov in ga dobijo vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Stane Čujež. Tisk in klišej: ČGP Mariborski tisk.